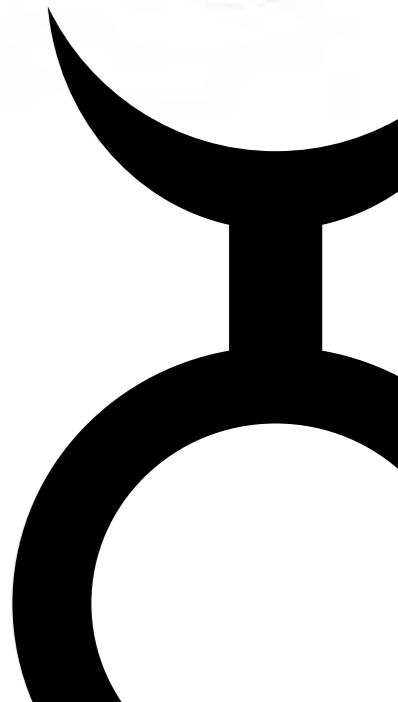

IDÉ- OCH GESTALTNINGSPROGRAM FÖR
GISLAVED 2040
MÖTESPLATSEN VID NISSAN

Antaget av kommunfullmäktige 2019-12-12

Innehåll

Programmets syfte och bakgrund	sida 1
Kulturvärden	sida 4
Bebyggelseutveckling	sida 6
Infrastruktur	sida 7
Hållbar utveckling	sida 8
Nissan och vatten	sida 10
Förorenad mark och dagvatten	sida 11
Medborgarperspektiv	sida 12
Flygbild över Gislaveds centrum idag	sida 14
Visionsbild Gislaved 2040	sida 15
Sex viktiga åtgärder	sida 16
Nya och gamla mötesplatser	sida 28
Byggnadskvarter	sida 34
Etappindelning och utbyggnad	sida 36
Ordlista och deltagare	sida 37

Programmets syfte & bakgrund

Idé- och gestaltningsprogrammet är ett visionsdokument. Dokumentet kan ligga till grund för strategi- och utvecklingsarbete för miljöerna i Gislaveds centrum samt för viktiga stråk, mötesplatser och kopplingar till centrum. Programmet utgår ifrån de fokusområden som pekas ut i gällande fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Gislaved, som antogs av kommunfullmäktige den 20 juni 2011 (reviderad den 21 september 2015).

Enligt FÖP ska Gislaved vara centralort i kommunen och präglas av närhet mellan service och boende, mellan arbetsplatser och boende och i närhet mellan människor. I FÖP lyfts särskilt hur viktig ån Nissan har varit och är för centralortens utveckling och framtid.

Idé- och gestaltningsprogrammet, utgår från ett helhetsperspektiv där social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet har lika stor betydelse. Medborgardialogerna som har genomförts inför detta arbete ska få genomslag och barn-, ungdoms- och äldreperspektiven ska belysas. Näringslivets behov av effektivitet, tillgänglighet och utveckling ska finnas med. De kvalitéer som finns i och med närheten till vattendraget Nissan ska utvecklas.

Avsikten är att idé- och gestaltningsprogrammet ska uppfattas som lättläst, överskådligt och inspirerande. Programmet har ambitionen att vara så flexibelt att flera lösningar och framtidsbilder är möjliga.

Programmet kan användas som underlag för att kunna fatta beslut vid investeringar och åtgärder samt i framtida strategiarbete och utredningar.

Visionen tar inte ställning till detaljutformning på gaturum, torg, platser, byggnader, belysningar, möblering, grönytor etc. Programmet styr inte heller val av material, kulörer eller växtlighet. Dessa frågor ska behandlas i ett särskilt stadsmiljöprogram.

De illustrationer som redovisas i visionen i form av planer, sektioner och perspektivbilder ska ses som inspirerande framtidsbilder som kan vara vägledande i de övergripande strategi- och gestaltningsfrågorna vid en framtida utveckling av "Gislaved 2040 – mötesplatsen vid Nissan".

Detta visionsdokument visar hur Gislaveds centrum kan bidra till att vi uppnår vår kommungemensamma vision.

"Gislaveds kommun - platsen man gärna identifierar sig med och har en god relation till."

Stadsmiljön

Samhällsbyggande är långsiktigt och resultatet av det vi gör idag ser vi först långt in i framtiden. Det samhälle som vi idag lever i har formats av de som varit verksamma i samhället före oss. Den påverkan vi har på vår stadsmiljö ska flera generationer efter oss leva med. De ingrepp vi gör idag ska därför vara hållbara både socialt, ekologiskt, ekonomiskt.

Med de globala förändringar av vår miljö vi kan se idag blir det extra viktigt att tänka långsiktigt och låta samhällsbyggandet medverka till en robust och hållbar framtid. Det är nu vi lägger ut spelplanen för stadsmiljön för lång tid framöver.

Vi bygger vårt samhälle lager för lager, årsring för årsring. En ständig utveckling och förädling sker av det som tidigare generationer skapat. Vi får reparera tidigare misstag och vi skapar nya miljöer utifrån den kunskap vi har idag, med en vilja om att erbjuda våra medborgare bättre miljöer än vad som redan finns.

Ansvar för utformningen av vår gemensamma miljö delas av flera olika aktörer. Politikerna har det övergripande ansvaret och skapar förutsättningarna genom lagstiftning och tilldelning av resurser och medel för utveckling. Flera yrkesgrupper ska med sin kompetens se till att alla avvägningar som måste göras leder till bästa möjliga resultat. Byggherrarna svarar för att göra kloka och hållbara investeringar.

Stadens struktur, utformning, innehåll och dess kvalité medverkar till att skapa goda förutsättningar för vår vardag. Utformningen av de miljöer vi lever i påverkar vårt välbefinnande. Planerar och formar vi stadsmiljön väl och använder vi oss av dess byggnader, kvarter, gator och parker på ett sätt som underlättar för individen och samhället, skapas hållbara värden som bidrar till ökad livskvalité.

Gislaveds tätort är präglad av sitt industriella kulturarv och sitt nyttobetonade förhållningssätt till stadsmiljön, dess struktur och byggnader. Ett karaktärsdrag i Gislaveds centrum är den mångfald och variation som finns vad gäller byggnaders volym, färg och form. Byggnaderna representerar många stilar från olika tidsepoker. Detta är en av våra förutsättningar och en kvalitet som vi ska handskas med i den nya gestaltningen av stadsmiljön.

Skönhet & estetik

Idé- och gestaltningsprogrammet, kan lägga grunden till att Gislaveds centrum i framtiden blir en plats där det pulserar av liv med en mångfald av människor, handel, händelser och evenemang. Gislaveds centrum ska erbjuda en attraktiv mix av bostäder, caféer, restauranger, butiker, företagande och mötesplatser. Det är en plats där skönhet och estetik tillskrivs betydelse och där alla deltagare får möjlighet att bidra; medborgare, kunder, handlare, fastighetsägare och kommunen.

Det finns nycklar till att skapa harmoni och skönhet i ett stadsrum. Det kan handla om allt ifrån gatubredder och siktlinjer i stadsrummet till byggnaders proportioner, skala och förhållande till varandra, takfotslinjer, byggnadshöjder, kulörer och material på byggnader och gatubeläggningar, träd och grönytors utformning och placering, konstnärliga inslag och evenemang, tillgänglighet och hanteringen av olika trafikslag etc.

En lyckad kombination av dessa faktorer skapar en vacker och estiskt tilltalande stadsmiljö som ger ökad livskvalité och positiva upplevelser året om.

Gislaveds centrum har idag en bred blandning av arkitekturstilar. Denna mix i stadsrummet är en av kvalitéerna vi ska jobba vidare med och målet är att skapa harmoni i upplevelsen av Gislaveds centrum.

Attraktivitet & trivsel

Vår gemensamma stadsmiljö är viktig för vårt välbefinnande. Vi vill ha en miljö som fungerar väl och utformad så att den upplevs trygg och trivsamt och ger en känsla av kvalitet.

En attraktiv och trivsamt stadsmiljö med rikt och varierat utbud av service och kulturella verksamheter är vad vi alla önskar oss och attraheras av. En genomtänkt planering och arkitektur präglad av kvalitet skapar attraktivitet, gynnar tillväxt och ökar värdet på byggnader och kvarter. Ett levande centrum lockar turister och andra besökare och är sannolikt också en viktig faktor för de som funderar på att flytta till Gislaved.

Genom en medveten och omsorgsfull formgivning av kvarter, gator, parker och torg där kvalitétér som skönhet och estetik tas tillvara stärks upplevelsen av en attraktiv och intressant stad.

Kulturvärden

Det är alltid människor som gör kulturarvet, antingen de är fabriköre, arbetare, politiker eller handlare. Alla har sin historia att berätta och alla finns i ett sammanhang. Kulturmiljön ska värnas och vara en del i att människor kan känna sig hemma i Gislaveds kommun. Det är därför viktigt att inte bara värna om den riktigt gamla bebyggelsen utan också den yngre som visar på kommunens utveckling.

Kulturmiljövärden kan, ur ett planeringsperspektiv, behöva skyddas genom förbud och begränsningar, till exempel i fråga om vilka byggnader som får uppföras, rivs eller ändras. I de flesta fall kan kulturmiljöns värden värnas genom hänsynsbestämmelser som kan styra utformning och placering. Detta gäller inte minst i områden med generella värden i fråga om till exempel bebyggelsens placering eller utformning. Samtidigt är det viktigt att betona att vi bor i en levande och föränderlig miljö där utrymme för förändringar måste få komma till stånd. Dessa förändringar kan oftast ske med respekt och hänsyn till det redan byggda och utan att behöva göra avkall på de kulturvärden som kan finnas. Kulturmiljöns värden kan ur ett sådant perspektiv bli en utgångspunkt för att skapa en positiv utveckling.

Industriutvecklingen har satt sina spår i bebyggelsens utveckling. Exempel på det är arbetarbostäderna som kom till stånd med hjälp av företagen och direktörernas villor från olika tidsperioder men också egnahemsbyggandet. Kooperativa förbundet (KF) kom att spela en stor roll i utvecklingen av Gislaveds tätort, då dess arkitektkontor ritade såväl industribyggnader som egnahem och påverkade stadsplanen.

”Vår gemensamma stadsmiljö är viktig för vårt välbefinnande.”

Gislaved - då & nu

Tvärs igenom kommunen och tätorten Gislaved rinner ån Nissan. Nissan har präglat en stor del av kommunens utveckling. Flottnings av timmer förknippas med de norrländska älvorna, men även Nissan med biflöden har varit en flottningsled.

Längs Nissadalen slingrar sig en väg kallad Nissastigen som sedan urminnes tider använts av vandrare och ryttare. Detta strategiska läge har varit och är fortfarande, betydelsefullt för kommunen. Vattendraget har varit förutsättning för industriutvecklingen i kommunen och tätorten och både vatten och väg har stora kulturhistoriska värden.

Första gången namnet Gislaved skrivs sker år 1434 och det är då en kvarn som heter Gislawith. Ortens strategiska läge har gjort att trakten har gamla traditioner av handel och besökare utifrån. När besökarna var i behov av mat, dryck och vila, stannade de till vid ett av många gästgiverier.

Gästgivarregårdarna var viktiga för kontakterna med omvärlden och de var ofta en kulturfaktor. Här fick besökarna höra nyheter, ovanliga dialekter och språk och se det senaste kläddmodet med mera. Gyllenfors järnbruk anlades 1743 och samhället Gislaved växte sakta fram på båda sidorna om Nissan.

I mitten av 1800-talet kom den första stadigvarande lanthandeln till Gislaved. Kort därefter anlades Gyllenfors glasbruk som var en omvandling av järnbruket. Glasbruket övergick senare i att bli gummifabrik där så småningom däck blev den stora produkten.

Tätorten är ett relativt ungt samhälle som till stor del utgörs av industri- och villabebyggelse från 1900-talet. Bebyggelsen har ett nära samband med industrins olika expansionstider. Detta syns både i områden med samlade enheter och enskilda hus med olika karaktärsdrag. I framför allt centrum, finns bebyggelse kvar från 1800-talet och början av 1900-talet.

”Nissan har präglat en stor del av kommunens utveckling.”

Dessa påminner om de tidigaste verksamheterna. Bebyggelsen i centrum är och har dock varit av blandad karaktär.

Samhället i stort har haft en blandning av arbetarbostäder och villor av olika typer, men på 1930-talet blir egnahemsbygget vanligt. På 1950-talet tillkommer flerbostadskvarter som inte alltid är direktkopplade till industrin.

Under främst 1970-talet tillkommer större områden med villabebyggelse. En viss förtätning av centrumbebyggelsen har pågått sedan 1960-talet med större byggvolymer på 1980- och 90-talet. Frågan om förtätning är ännu mer aktuell idag.

Järnvägen kom till byn 1901. Gislaved blev köping 1949. Kommunen i sin nuvarande form bildades vid den stora kommunsammanslagningen 1974.

Bebyggelse att särskilt värna inom centrumutvecklingen:

1. Svenska Kyrkan
2. Johan Orreskolan
3. Kommunhuset
4. Hotell Nissastigen
5. Konsumhuset
6. Borgen/Gislaveds konsthall
7. Folkets Hus
8. Plast Normén AB
9. Norden
10. Gislaveds hembygdspark

För placering se karta här bredvid.

Bebyggelseutveckling

Förtätning & blandstad

Att bygga på platser där det redan finns bebyggelse, skolor, handel och annan service och infrastruktur i form av gator, vägar, vatten- och avloppsnät, fjärrvärme och andra tekniska system är resurseffektivt och bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Detta brukar kallas förtätning.

Idé- och gestaltningsprogrammet visar hur vi kan förtäta kvarteren inom den befintliga delen av Gislaveds centrum med cirka 300 bostäder. I dessa kvarter finns redan idag en mångfald av service i form av handel, restauranger och andra verksamheter. Med ytterligare cirka 500 boende i dessa kvarter skulle servicen förstärkas och dess framtid säkras.

Visionen visar också hur det går att utveckla Gislaveds centrum österut mot markområdet närmast Nissan. I denna del av vårt nya centrum avses i huvudsak mark som redan är ianspråktagat av bebyggelse eller hårdgjord på annat vis kan användas för ny bebyggelse.

De ytor som idag är gröna och bevuxna kan kvarstå som gröna och utvecklas med bland annat fruktlundar, stadsodlingar, kolonilotter, planteringar, vackra bersåer, och trädplanteringar.

På markområdet närmast Nissan har visionen som mål att etablera en blandstad där bostäder i olika storlekar och med olika upplåtelseformer samsas med butiker, handel i olika former, restauranger, caféer, icke störande verksamheter och andra servicefunktioner.

Inslaget av växtlighet och grönsaker ska vara stort och funktioner som stadsodlingar, fruktlundar, kolonilotter, aktivitets- och lektytor är viktiga.

Den nya gång- och cykelvägen mellan centrum och Henja kommer med stor sannolikhet göra det mer attraktivt att både bo och bygga på Henja då stadsdelen kommer närmare handel, service och skolor. På Holmengatan finns idag osålda villatomter som kommer att få ett betydligt mer centralt läge i framtiden.

Bostäder

I Gislaveds centrum inklusive Dalenparken bor idag ca 850 personer. Den övervägande delen bor i hyreslägenheter. Målet är att fler ska kunna bo i centrum i framtiden. Att ha fler boende i stadens centrala delar bidrar till att handel och service får ett ökat kundunderlag. Det bidrar också till att gatorna befolkas och att man får rörelse och aktivitet även efter det att affärerna har stängt. En utmaning med fler boende i centrum är tillgången på parkeringar och grönytor. Vid förtätning är det viktigt att bibehålla och utveckla de grönsaker som redan finns. Parkeringar, ska som regel finnas inom kvartersmarken där byggnationen sker.

Visionen visar hur Gislaveds centrum kan utvecklas med cirka 800-900 nya bostäder i framtidens centrum. Merparten, cirka 550 bostäder, är placerade i den nya delen av centrum närmast Nissan.

Visionen visar en blandad bebyggelse som varierar mellan 2 till 8 våningar med tilltagna friytor mellan huset. Exploateringen av området närmast Nissan kan betraktas som en relativt gles exploatering.

Med en sådan utveckling till år 2040 skulle Gislaveds centrum kunna befolkas med ytterligare 1500 – 2000 invånare.

Handel & service

De nya kvarteren och byggnaderna som visas i visionen ska också ge möjlighet till ökad handel och service. I de flesta lägen utmed gator och vägar ska markplanet i byggnaderna innehålla lokaler för butiker, caféer, restauranger, förskolor, lättare verksamheter och annan service.

Industri & störande verksamheter

Visionen visar hur industrier och annan verksamhet som genererar mycket trafik och andra störningar lokaliseras till andra platser. Marktytor där dessa är placerade idag ersätts med bostäder och service.

Infrastruktur

Tillgänglighet

Vi har på många sätt byggt våra städer för bilen och inrättat våra liv efter den bekvämlighet bilen ger oss. Bilen har blivit det sätt vi ofta väljer att ta oss fram med. Dess framkomlighet uppfattas av många som viktig för att en stadsmiljö ska uppfattas som attraktiv och lättillgänglig.

Bilens framkomlighet är viktig men det får inte vara det enda sättet vi kan ta oss fram. I många samhällen och städer är det just de bilfria miljöerna som är de mest attraktiva och som pulserar av liv och rörelse.

Det ska också vara möjligt att använda andra transportsätt än bilen och vi kan i utformningen av samhället framhäva dessa så att de känns som ett självklart förstahandsval.

Att kunna gå och cykla tryggt och säkert i vackra och trygga miljöer, att kunna åka kollektivt från platser som ligger nära och tillgängligt, att samåka och enkelt kunna nyttja bil- och cykelpooler ska i framtiden ses som självklart. Framtiden kommer också att erbjuda oss många olika, och nya, sätt att ta sig fram i staden vilket vi måste kunna tillåta i vår planering.

Stadens ytor och offentliga byggnader ska vara tillgängliga för alla oavsett funktionsnedsättning, ålder, etnicitet eller kön. De lagkrav som finns för tillgänglighet ska uppfyllas på alla de platser där det krävs.

”Framtiden kommer erbjuda oss nya sätt att ta sig fram i staden.”

Parkering

Idag finns cirka 500 allmänna parkeringsplatser och cirka 600 parkeringsplatser på kvartersmark (privat mark) i centrala Gislaved med omgivning. Vissa allmänna parkeringar är reglerade med tidsbegränsning, där parkering är tillåten 1 respektive 2 timmar i följd. Polismyndigheten är, idagsläget, den enda myndighet som har mandat att utfärda parkeringsanmärkningar på överträdelser, vilket gör att efterlevnaden på tidsbegränsningar är dålig. På kvartersmark gäller andra regler.

I Gislaveds kommun gäller en parkeringsnorm som är antagen 1991. Parkeringsnormen reglerar att det ska finnas 11 parkeringar per 1000 kvm bruttoarea bostad. För kontor och butiker är antalet parkeringar fler.

Den i visionen beräknade exploateringen av bostäder i befintligt centrum innebär att cirka 300 parkeringsplatser måste tillskapas.

Exploateringen av bostäder i den nya delen av centrum mellan Järnväggsgatan och Nissan innebär att cirka 600 parkeringar måste tillskapas. Även ett större antal allmänna parkeringsplatser måste tillskapas för att försörja de allmänna ändamålen inom området.

Som regel gäller att parkeringsbehovet för en exploatering ska inrymmas inom den egna fastigheten. Behovet av parkeringar kan antas vara konstant i framtiden alternativt öka något mot dagens situation.

Om byggandet och användningen av kollektiva färdmedel och gång- och cykelvägar ökar kan eventuellt parkeringsbehovet sjunka något framtiden. Även hur vi väljer att planera vår stad påverkar användandet av bilar.

Hållbar utveckling...

... i Gislaveds kommun

Att arbeta med hållbar utveckling är avgörande för att nå vår gemensamma vision om att "Gislaveds kommun är platsen man gärna identifierar sig med och har en god relation till".

Visionen innebär att Gislaved är en plats man känner att man är en del av. En plats man varit med och format, och som i sin tur lämnat avtryck på den person man är. En plats där man i trygghet kan växa genom hela sitt liv och där alla förutsättningar finns för att kunna nå sin fulla potential. En sådan plats skapas genom delaktighet och delägarskap i det samhälle vi tillsammans bygger dagligen, alla tillsammans och på lika villkor.

Relationen till platsen handlar även om att erkänna och ta tillvara de naturresurser och ekosystemtjänster som erbjuds på ett ansvarsfullt sätt och att använda dessa på ett sätt som förbättrar framtida generationers möjlighet att leva här. Den fysiska miljön ska utformas så att det blir lätt för invånarna att leva ett hållbart och meningsfullt liv, både vad gäller mobilitet, avfallshantering samt möjlighet till rekreation, delaktighet och samvaro.

För att minska miljöpåverkan från transporter och privatbilism planeras bostadsområden och kollektivtrafik för att säkerställa att all service finns tillgänglig för invånarna där de bor eller att goda kommunikationer finns enkelt att tillgå. För att främja folkhälsan ska gång- och cykelvägar prioriteras framför bilvägar.

Jönköpings län samt Gislaveds kommun har som mål om att bli självförsörjande på förnybar el. Detta innebär att nya byggnader bör vara både energieffektiva samt kunna producera energi. Då byggmaterial kan ha en stor miljöpåverkan ska nyproduktioner och ombyggnationer genomföras med så miljövänliga material och metoder som möjligt och med krav på att byggmaterial ska kunna återanvändas eller återvinnas. Då klimatet ändras och vi i Gislaveds kommun kommer få

se mer av både torka, regn och värmeböljor måste detta tas med i beräkningarna vid ny- och ombyggnation. Exempel är att använda träd för skuggning, gröna tak, samt genomtänkt dagvattenhantering.

Grönstruktur, biologisk mångfald och ekosystemtjänster har en självklar plats i den byggda miljön och måste därför vara en viktig del vid planering och exploatering. Rekreation möjliggörs genom att vi behåller tätortsnära skog och andra naturliga grönytor samt genom satsningar på att utveckla grönstrukturen.

Offentliga utrymmen utformas för att främja trygghet, liv, rörelse och delaktighet i det lokala samhället. På detta vis stärks även inkludering, integration, medskapande och delaktighet bland, och mellan olika grupper inom kommunens befolkning.

All utformning av offentliga utrymmen görs med barnperspektivet och tillgänglighetsanpassning starkt i åtanke. Byggnad av olika typer av bostadsalternativ främjas så att alla ska kunna hitta rätt boende utefter sina behov. Planering och utformning av områden görs i så stor utsträckning som möjligt i samråd med berörda parter eller intressenter.

"Biologisk mångfald och hänsyn till naturen är inget vi kan välja bort till förmån för något annat."

Gröna korridorer & strukturer

För att visionen om utbyggnaden av Gislaved mot Nissan ska bidra till en hållbar stadsmiljö, är det viktigt att värna de ekosystemtjänster som naturen bjuder. Ekosystemtjänster är sådana tjänster som exempel pollinering av fruktträd, dammbindare, klimatreglering, som träden och andra naturliga varelser bjuder på och som om det inte görs av naturen kostar obefogat mycket att lösa tekniskt. Det är därför nödvändigt att i möjligaste mån behålla till exempel befintliga träd.

Växtlighet måste hela tiden konkurrera med hårdgjorda ytor och utbyggnad av teknisk infrastruktur. I planering och byggnation måste utrymme planeras noggrant, inte bara ovan mark utan även under, för att ge plats till bägge funktionerna.

När man skapar nya, gröna miljöer måste stor omsorg läggas vid anläggning av växtbäddar samt att använda rätt skydd och rätt skötsel under etableringstiden för att få växter att överleva lång tid.

Den biologiska mångfalden är beroende av växter i varierande åldrar och arter. Därför ska man planera olika arter av träd för att inte utsätta sig för risken att drabbas av artspecifika skadegörare, som till exempel Almsjukan som under decennier slagit ut i stort sett alla almar i Sverige och som nu också kommit till Gislaved.

Genom Gislaveds centrum kommer en grön korridor skapas ifrån torgparken ner till Nissan i form av alléer, gröna fickparker och gröna refuger. En grön ridå, ett skyddsbalte av vegetation, kommer att etableras mot verksamheterna norr om Gislaveds centrum för att minska både ljud, damning och visuell störning.

"Många gislavedsbor har idag inte möjlighet till egen trädgård för odling men har en stark odlingslust!"

Både privat och kommunal mark byggs med regnbäddar där dagvatten samlas upp, renas och fördröjs på väg ner till ån. Här kommer finnas både underjordiska magasin och ytor för uppsamling som planteras med växter.

Visionen har som mål att införa mer växtlighet i centrum i form av bland annat planteringar, trädalléer, gröna tak, stadsodlingar och fruktlundar.

För att stimulera och öka den biologiska mångfalden visar visionen att de gröna ytorna också kan innehålla möjligheter till bikupor, insekshotell, fågelholkar och andra åtgärder som stimulerar den biologiska mångfalden och som ger biomassan goda förutsättningar.

Odling

Många gislavedsbor har idag inte möjlighet till egen trädgård för odling men har en stark odlingslust. I en strävan att kunna producera mer mat i vår närhet möjliggörs i visionen att anordna stadsodlingar, fruktlundar och publika ytor för planteringar av olika slag i delar av Gislaveds centrum.

På de idag redan gröna ytorna, exempelvis på de gamla fotbollsplanerna närmast Nissan kan anordnas stadsodlingar, kolonilotter och andra publika ytor för odling av växter, grönsaker, bärbuskar och fruktträd. Här kan kommunen möjliggöra för odlingsugna medborgare att få vara med och bidra till ett mer hållbart och robust samhälle med närodlat mat.

Även viss djurhållning borde vara möjligt i form av exempelvis getter, höns och andra betande djur.

Nissan & vatten

Nissans kvalitéer

Nissans vatten bär både historia och nutid i sitt flöde. Ån har använts för flottning av virke, kraftkälla och ibland som avstjälpningsplats för industri.

Vattennivåerna ger spänning och lugn om vartannat beroende av årstid och nederbörd. När staden närmar sig vattnet ökar möjligheterna till vistelse i åns lugnande miljö. Promenader utmed vattnet ger rekreation och välbefinnande. I visionen används Nissans strand bättre för människors umgänge, friluftsliv och boende. Värdet av att ha Nissan rinnande igenom vår stad är ovärderligt.

Vatten i centrum

Vatten i form av dammar och fontäner ger liv och rörelse i centrum, både för fågel- och människolivet. Vattenspel kan locka till lek såväl som till meditation. Man kan gestalta vattenspel för att få till flexibla och samtidigt lekfulla ytor. Torgparkens vattenspegel kommer att förnyas, en vattenränna kan byggas på Köpmansgatan för att ytterligare möblera gågatan. Kyrkparken med sina två dammar och fontän med anor ifrån 1950-talet, bevaras i sin nuvarande form.

Strandskydd & översvämningsrisker

Strandskyddet utmed Nissan är idag upphävt på ömse sidor än utmed hela sträckan. Strandskyddet har släckts ut genom att mark och vatten har detaljplane-lagts och att man i den processen funnit skäl till det.

Vid de nya detaljplaner som behöver arbetas fram för att uppnå visionen för områdena närmast Nissan, kommer strandskyddet att återinträda. Vid prövningen om ny detaljplan kommer strandskyddet att prövas från fall till fall men då större delen av området redan är ianspråktaget idag, bör inte strandskyddet utgöra något hinder för en utveckling i enlighet med visionen.

Området närmast Nissan är idag reglerat vid fallet längre nedströms vid fastigheten Bruket 1.

I översvämningskarteringen som finns gjord för hela Gislaveds kommun framgår att området inte är i riskzonen för översvämningsrisker. De nya byggnadskvarter som visas i visionen kommer att ligga på ungefär samma plushöjd som befintliga byggnader gör idag.

Förorenade områden & dagvatten

Hantering av förorenade områden

I Gislaveds kommun finns för närvarande 558 mistänkta förorenade områden. Dessa finns framför allt i industritäta områden men också där vi i framtiden har planerat att använda marken för bostadsändamål.

Markföroreningar måste åtgärdas innan man bygger eller ändrar markanvändningen från industriverksamhet till mark för bostäder. Att åtgärda markföroreningar sker traditionellt med bortschaktning och deponeering av förorenade massor.

Gislaved ska arbeta innovativt och med nya metoder för att åtgärda markföroreningar. Det finns nya metoder som uppfyller Agenda 2030 målen bättre än traditionella schaktsaneringar.

Gislaved är pionjär i Sverige vad gäller användning av nya och innovativa metoder i Sverige. Att jobba med nya metoder kommer att underlätta ändring av markanvändandet i stor omfattning.

Dagvatten.

För att inte minska samhällets motståndskraft mot översvämningsrisker i samma takt som vi bygger ut och hårdgör mark är det viktigt, och kommer bli ännu viktigare, att fördröja och rena dagvatten.

Fördröjning och rening av dagvatten motverkar bland annat att ledningar proppas igen och att diken och markområden översvämmas vid kraftigt regn och vårflooder.

Fördröja och rena dagvatten gör vi redan nu i växtbäddar för träd, dagvattenmagasin samt smarta lösningar med gröna väggar och gröna tak, men det kommer att krävas att man gör det i större utsträckning, både på privat och kommunal mark.

"I visionen används Nissans strand för människors umgänge, friluftsliv och boende."

"Gislaved ska arbeta innovativt och med nya metoder för att åtgärda markföroreningar."

Medborgarperspektiv

Medborgardialoger

För att få in förslag och synpunkter på hur Gislaveds centrum kan komma att se ut i framtiden anordnade kommunen, under 2018 och början av 2019, dialoger samt workshops med barn och unga, allmänheten, kommersiella aktörer och politiker. Medborgarna har också kunnat lämna in förslag genom en webbenkät.

En viktig fråga har varit trafiken på Köpmangatan, där olika målgrupper i dialogerna haft olika svar.

Vid dialogen med handlarna var det viktigt att öppna upp Köpmangatan helt eller delvis för trafik, då detta tros leda till fler besök i centrum och öka upplevelsen av ett levande centrum. 84 % av de som svarade på webbenkäten tyckte inte att det borde vara tillåtet för bilar att köra på Köpmangatan, medan 10 % tyckte att det kan vara tillåtet att köra på en del av gatan.

Barn-, ungdoms- & äldreperspektiv

För att skapa ett mer inkluderande och tillgängligt Gislaveds centrum, planeras samhället på ett sätt som tillgodoser invånarnas behov utifrån allas förutsättningar och möjligheter. Ett centrum som är attraktivt för en bred grupp av människor och som tillvarar barnperspektivet, äldre och funktionsnedsattas åtkomstmöjligheter samt bryter segregationen och osynliga barriärer mellan människor som annars inte möts.

Med färre bilar på utvalda platser i Gislaveds centrum ges utrymme för rekreation och umgänge. Parkeringsplatser förläggs i huvudsak utanför centrum men i åtkomstvänligt avstånd för funktionsnedsatta och äldre. Den fysiska planeringen av Gislaveds centrum anpassas för att skapa attraktiva, säkra och trygga miljöer där gång- och cykelvägar planeras utifrån olika behov. Vatten- och grönområden ska vara enkelt för alla att nyttja och knytas ihop med centrum på ett enkelt och tillgängligt vis.

För att främja folkhälsa och trygghet bör samhällsplaneringen av Gislaveds centrum utgå från unga tjejjers upplevda känsla av trygghet. Utgår vi från detta tanke sätt i planeringen så gynnar vi alla medborgare.

En kommun i rörelse gynnar invånarnas hälsa genom trygga mötesplatser som bjuder in till gemenskap och aktivitet. Ett attraktivt och interaktivt centrum för barn och ungdomar bidrar till personlig utveckling och ökar individens möjligheter till att göra sundare val för en mer meningsfull fritid. Gång- och cykelvägar bör därför förstärkas, det upplevda avståndet mellan handelsstråk och Gisleområdet minskas genom kreativa lösningar i bred samverkan.

Utformningen av centrum bör vara lätt att förstå och navigera igenom, inte bara för våra invånare utan även för besökare. Det ska vara enkelt att hitta och ta sig fram. Ett mer inkluderat centrum och tillgången till varierande boendeanternativ med olika upplåtelseformer centralt, ökar förutsättningarna för utbyte av kunskap och resurser mellan olika samhällsgrupper.

Näringslivets behov

Under dialogerna med kommersiella aktörer framkom följande idéer och önskemål:

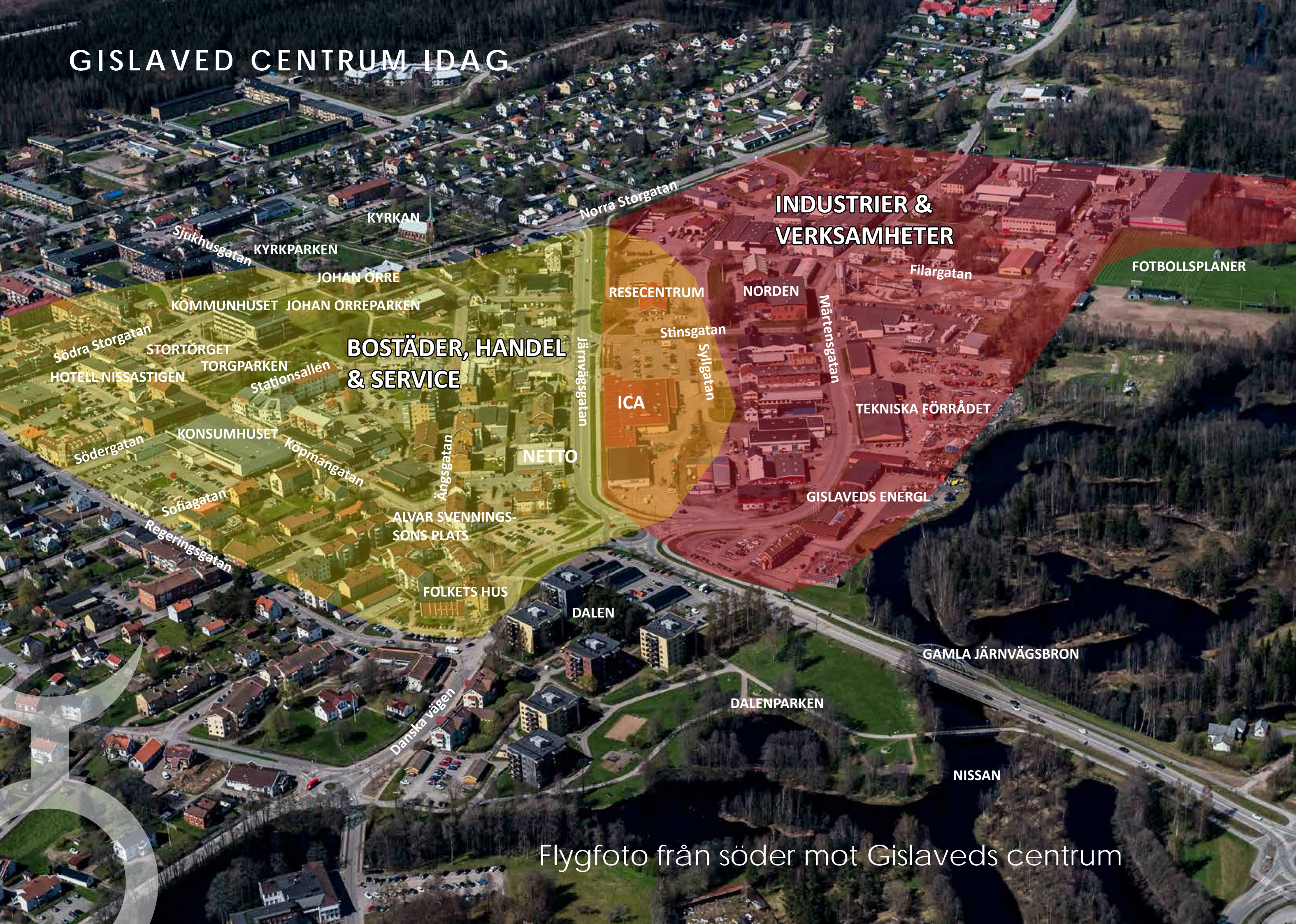
- Ta fram visionsbilder över centrum
- Utvärdera och agera gällande biltrafik på gågatan, helt eller delvis
- Fler lättillgängliga parkeringsplatser
- Bevara Torgparken
- Mötesplatser såsom lekplatser behövs i centrum
- Fler sittplatser och uteserveringar
- Scen i Torgparken
- Toalett i centrum

En viktig fråga för näringslivet har varit trafiken på Köpmangatan. Vid dialogen med handlarna var det viktigt att öppna upp Köpmangatan helt eller delvis för trafik, då detta tros leda till fler besök i centrum och öka upplevelsen av ett levande centrum.

”Ett inkluderande centrum bryter segregationen och osynliga barriärer mellan människor.”

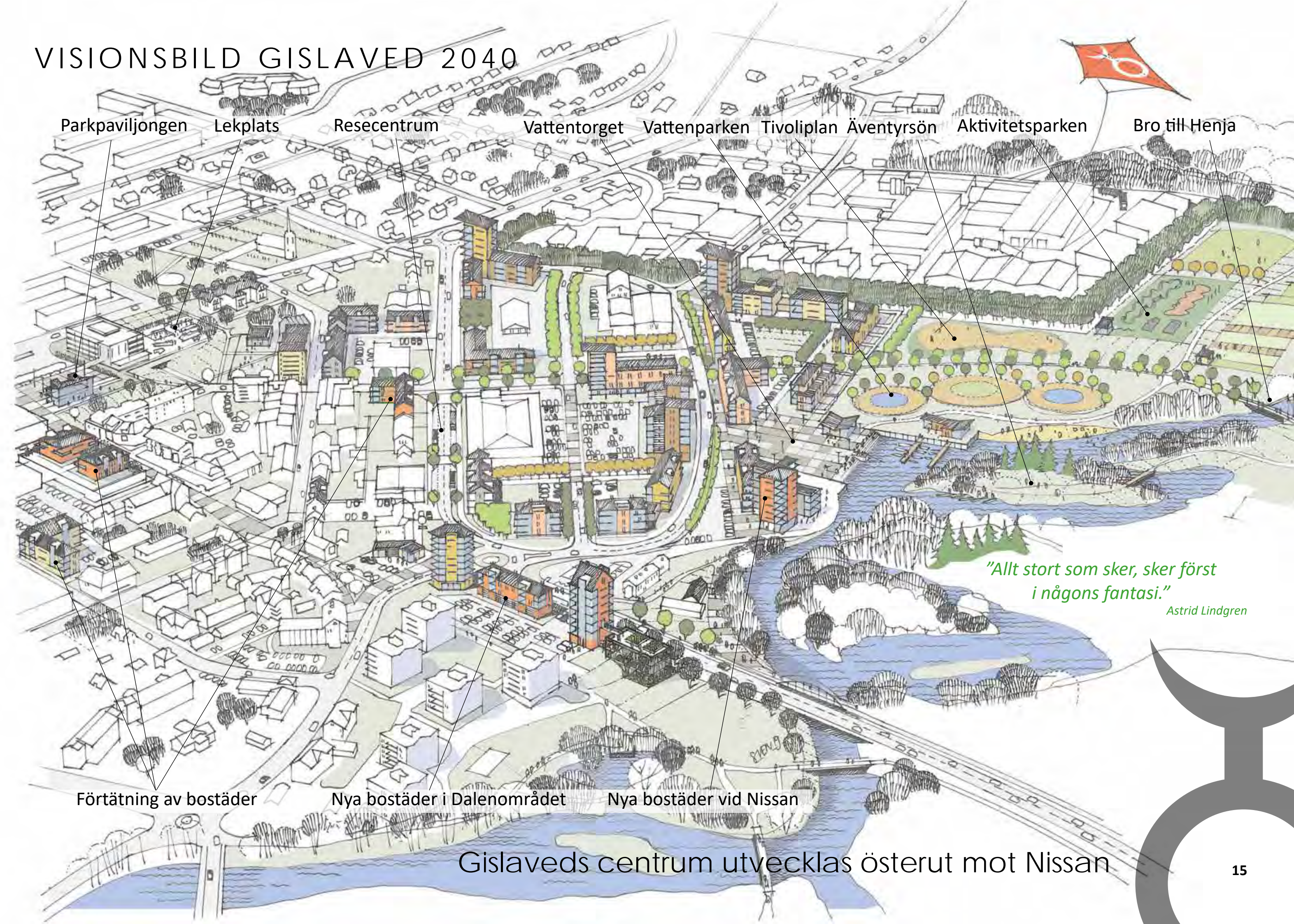

GISLAVED CENTRUM IDAG

Flygfoto från söder mot Gislaveds centrum

VISIONSBILD GISLAVED 2040

Gislaveds centrum utvecklas österut mot Nissan

Sex viktiga åtgärder

För att kunna genomföra och uppnå idé- och gestaltungsprogrammets vision om att utveckla bostäder och handel närmare Nissan krävs att ett antal viktiga åtgärder genomförs.

Åtgärd 1

Stationsallén och Södergatan öppnas för enkelriktad trafik söderut genom ett enkelriktat gångfartsområde, med möjlighet till parkering längs gatans kant utmed delar av sträckan.

Åtgärd 2

Ny gång- och cykelväg förbinder Henja med centrum med ny bro över Nissan vilket ökar tillgängligheten till centrum och öppnar upp området kring Nissan.

Åtgärd 3

Framtida Mårtensgatan ges en ny funktion, karaktär och sträckning mellan vägarna Järnvägsgatan och Norra Storgatan.

Åtgärd 4

Gångfartsområde på Södra och Norra Storgatan mellan Västergatan och Sjukhusgatan. Gatan ges ny utformning där fotgängare, cyklister och fordon samsas om samma utrymme.

Åtgärd 5

Resecentrum med bussangöringar placeras utmed Järnvägsgatan vilket ger ökad tillgänglighet till resecentrum. En åtgärd som på sikt kan bidra till ökad användning av kollektivtrafik.

Åtgärd 6

Syllgatan utvecklas till en ny lokalgata för ökad tillgänglighet.

VISIONSBILD ANDERSTORPSVÄGEN

Nya bostäder i Dalenområdet

Nya bostäder utmed Mårtensgatan

Nya bostäder utmed Nissans strand

Promenad utmed Nissans västra strand

Gislaveds centrums nya "skyline" vid infart från sydväst

Åtgärd 1

Stationsallén – Södergatan öppnas för enkelriktad trafik.

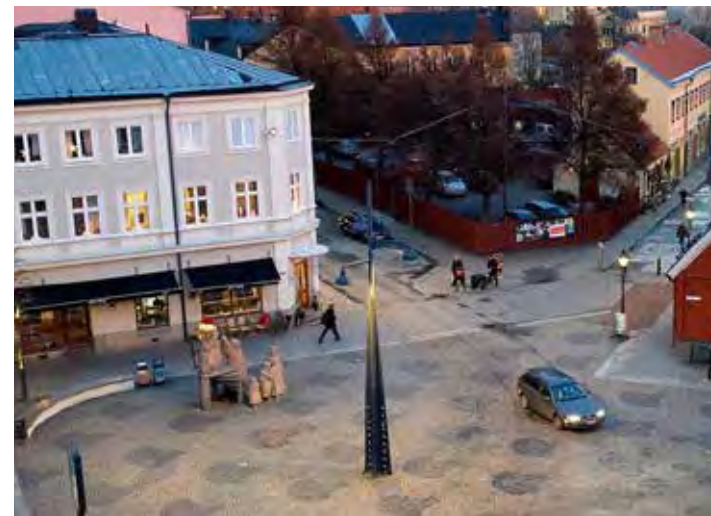
Idé- och gestaltningsprogrammet visar hur Stationsallén möter och binds ihop med Södergatan genom ett enkelriktat gångfartsområde, med möjlighet till parkering längs gatans kant utmed delar av sträckan. Åtgärden kommer att göra det enklare för fotgängare, cyklister och fordon att ta sig mellan Järnvägsgatan och Regeringsgatan, för att öka tillgängligheten och flödet till handelsytorna och dess parkeringar som ligger i området vid Köpmangatan. Denna åtgärd kommer att bidra till ökad attraktivitet och tillgänglighet i centrum.

Dagens lösning med återvändsgata, vinkelställda parkeringar och en vändplan innebär att en bred yta av Stationsallén tas i anspråk för gata vilket utgör en begränsning för utvecklingen av Torgparken.

Ytan mellan gamla Konsumhuset, kvarteret Haren 13 och kvarteret Tigern 6 uppfattas idag som en plats som "blivit över". Med ett enkelriktat gångfartsområde fylls ytan av rörelse och liv vilket ökar tillströmningen till gamla och nya affärsetableringar som ligger utmed Köpmangatan.

Stationsalléns trafikflöde får inte bli för högt och åtgärden ska inte ses som att en genväg skapas för biltrafik från Järnvägsgatan till målpunkter i södra delen av Gislaved. Utformningen av denna nya sträckning av Stationsallén är därför synnerligen viktig.

Utformningen ska stödja idén om ett "shared space". Detta begrepp innebär att fotgängare, cyklister och fordon samsas och delar utrymme och gående och cyklister har företräde. Ett gångfartsområde är exempel på ett "shared space" där trafikmiljön är utformad så att alla trafikslag kan nyttja det samtidigt utan att det finns till exempel övergångsställen eller trafiksignaler och fotgängare har företräde.

Skvallertoret i Norrköping. Ett väl beprövat "shared space".

Södergatans möte med Köpmangatan idag.

Stationsalléns avslut mot Köpmangatan idag.

Rännå med vatten från Viskan som lockar till lek i Borås centrum.

VISIONSBILD KÖPMANGATAN

Stationsallén – Södergatan öppnas för enkelriktad trafik.

Åtgärd 2

Ny gång- och cykelväg som förbinder Henja med centrum med ny bro över Nissan.

I strävan att öka tillgängligheten till centrum från övriga delar av tätorten visar visionen att det etableras en ny gång- och cykelväg (GC-väg) mellan centrum och Henja. Denna helt nya GC-väg har sin början där Stationsallén möter Järnvägsgränd och sträcker sig vidare österut förbi Mårtensgatan och vidare över Nissan via en ny GC-bro. GC-vägen ansluter vid Solhemsgatans avslutning västerut där det idag finns en vändplan.

Stationsallén förlängs ut över det som idag är ICAs parkering. Stingsgatan föreslås utgå som gata.

GC-vägen går i sin helhet på kommunägd mark och utgör en sträcka om cirka 750 meter mellan Järnvägsgränd och Solhemsgatan. Avståndet för att gå eller cykla mellan samma punkter idag, vilket då sker över den gamla järnvägsbron, är cirka 500 meter längre.

Syftet med den nya sträckningen är att knyta samman tätortens olika delar och därmed öka tillgängligheten för gående och cyklister. Förhoppningen är att fler henjabor ska se promenaden och cykeln som ett givet alternativ när man tar sig till centrum för att handla eller äta. GC-vägen kan också bidra till en "grön korridor" mellan centrum och området vid Nissan genom att kantas av en trädallé och olika typer av planteringar.

Den nya GC-vägen finns redan beslutad som en åtgärd i kommunens plan för utbyggnad av gång- och cykelvägnätet. I planen framgår tydligt att kommunen strävar efter att möjliggöra ökad användning av cykel och ökad cykelsäkerhet. Denna åtgärd bidrar positivt till detta.

GC-vägen kommer med stor sannolikhet också medverka till att det blir mer attraktivt att både bo och bygga nytt, på Henja då stadsdelen kommer närmare handel, service och skolor.

Grusad GC-väg med alléträd vid sidan.

Träd skapar skugga och ger svalka under promenader varma sommar dagar.

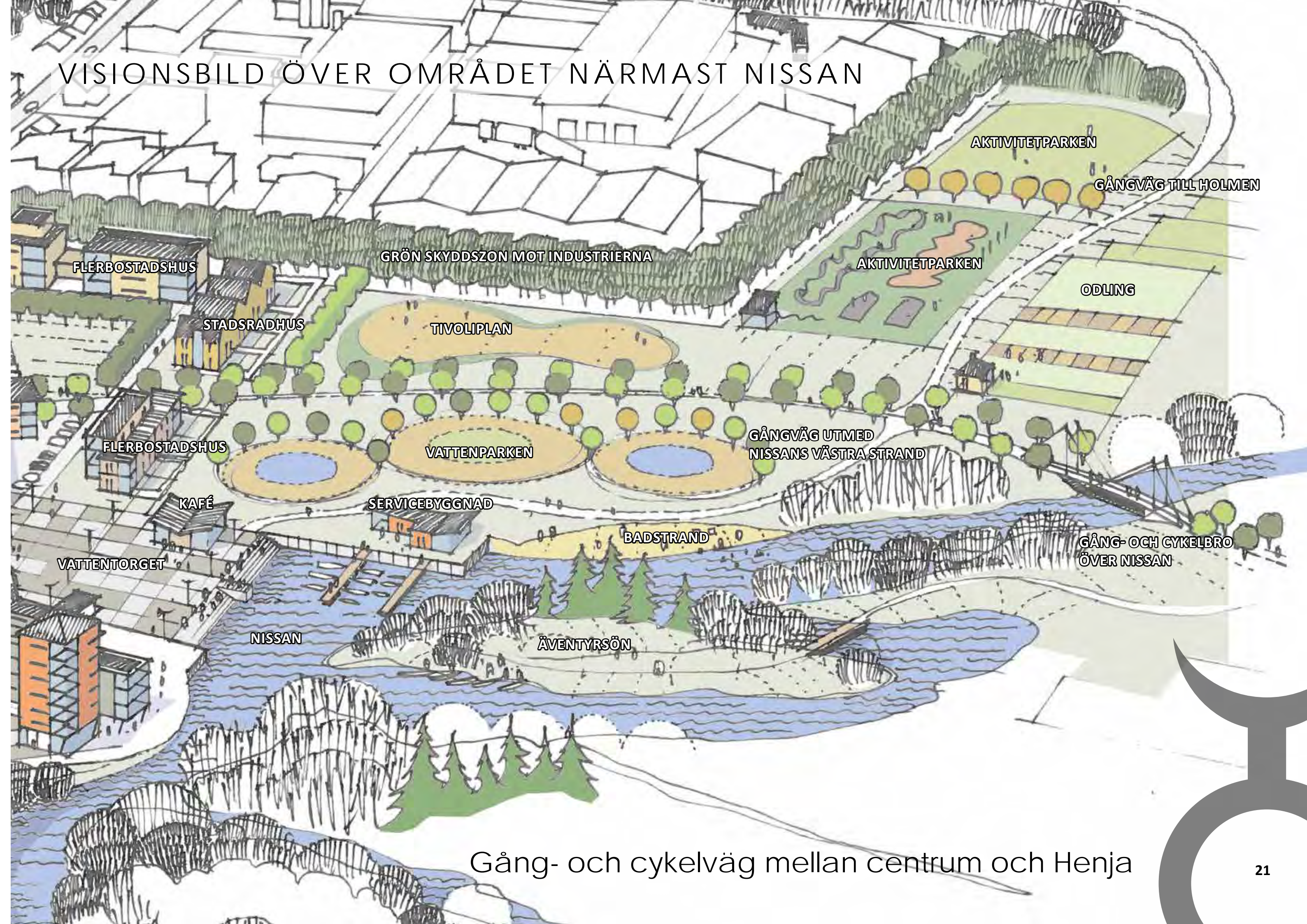
Bron över Nissan till Holmen.

Exempel på vacker bro. Sofias bro, Sofiero.

VISIONSBILD ÖVER OMRÅDET NÄRMAST NISSAN

Gång- och cykelväg mellan centrum och Henja

Åtgärd 3

Ny sträckning av Mårtensgatan mellan Filargatan och korsningen Järnvägsgatan/Norra Storgatan.

I idé- och gestaltungsprogrammet ges den framtida Mårtensgatan en ny funktion och karaktär. I dag är gatan bred med god framkomlighet och används som genväg och genomfartsled mellan Centrumrondellen och Norra Storgatan. Mårtensgatan är också utpekad som prioriterat stråk för tung trafik genom centrum.

I framtiden kan Mårtensgatan utgöra en tät stadsgata med långsgående parkeringar på ömse sidor, GC-stråk, trädtrader och andra gröna inslag. Gång- och cykelpassager kan vara breda och i form av "shared spaces" där gångfartsområden skapar trygga och trevliga miljöer för fotgängare och cyklister. Nya byggnader kan inrymma butiker, caféer och restauranger och andra evenemangsytor i markplan ut mot gatan. Uteserveringar eller uteplatser kan lokaliseras ut mot gatan och ge gaturummet liv och innehåll.

Visionen visar hur Mårtensgatan viker av västerut i höjd med Filargatan och kvarteret. Tingslätt 13 och hur gatan ansluter mot korsningen Järnvägsgatan/Norra Storgatan. Här föreslås att en cirkulationsplats anordnas. En cirkulationsplats med fyra anslutningar utgör en bra och funktionell trafiklösning som ökar trafiksäkerheten och framkomligheten till och från Gislaveds centrum. Cirkulationsplatsen blir en ny entré in till centrum från norr och har idag sin motsvarighet i Centrumrondellen i Järnvägsgatans södra del.

Den nya dragningen av Mårtensgatan kommer att utgöra centrumets nya norra gräns. Norr om Mårtensgatan används marken för lättare industrier och verksamheter. Söder om gatan blir det bostäder, handel, aktivitetssytor och lättare verksamheter.

Verksamheterna utmed Mårtensgatans norra del ansluter sin tunga trafik från norr. Den norra delen av gamla Mårtensgatan kan ansluta mot nya Mårtensgatan i en T-korsning och där ska endast biltrafik tillåtas.

Mårtensgatan idag.

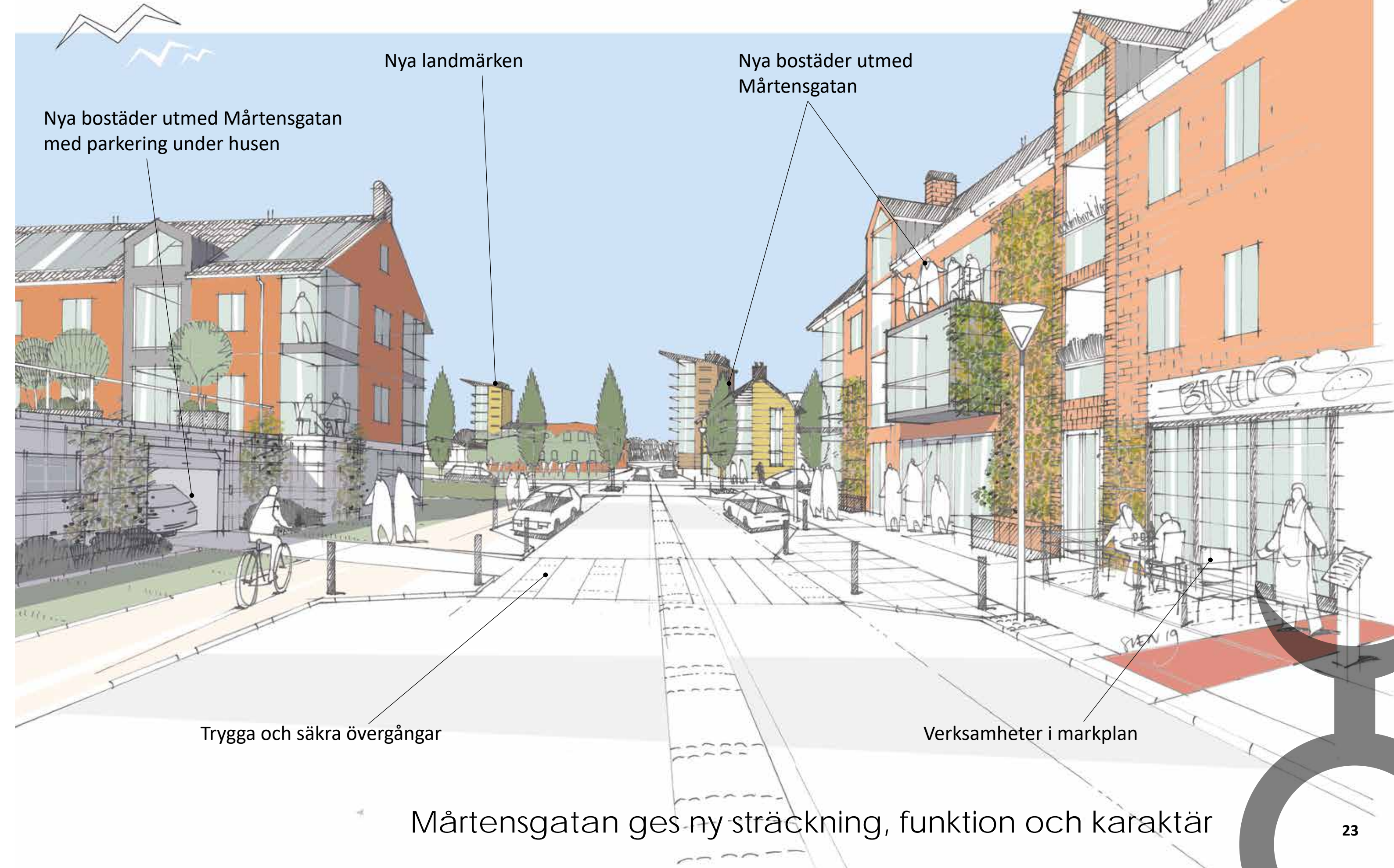

Exempel på nya möjligheter för Mårtensgatan i visionen.

Stadsgata med grön korridor mellan gångbana och gata.

VISIONSBILD MÅRTENSGATAN

Nya landmärken

Nya bostäder utmed Mårtensgatan

Nya bostäder utmed Mårtensgatan med parkering under husen

Trygga och säkra övergångar

Verksamheter i markplan

Mårtensgatan ges ny sträckning, funktion och karaktär

Åtgärd 4

Gångfartsområde på Södra och Norra Storgatan.

I idé- och gestaltningsprogrammet ges Södra och Norra Storgatan mellan Västergatan alternativt Regeringsgatan och Sjukhusgatan ny utformning där fotgängare, cyklister och fordon samsas om samma utrymme i ett gångfartsområde. Området utgör ett så kallat "shared space" där gatans karaktär påminner mer om ett torg än en traditionell gata och där det offentliga rummets möbler och innehåll tar större ytor i anspråk än idag.

Syftet med denna åtgärd är att skapa en lugnare trafikmiljö och en trevligare plats för gång- och cykeltrafikanterna. Både buss- och biltrafik kan fortsätta att använda gatan och parkeringarna längs med Storgatan finns kvar. Det är viktigt att den framtida utformningen ger verklig gångfart så att vi inte bygger in en falsk trygghet för fotgängare. Känslan av att gatuavsnittet är en genomfartsgata ska minska.

Södra Storgatan idag.

Sittmöjligheter i den gröna korridoren mellan gångbana och gångfartsområdet.

VISIONSBILD SÖDRA STORGATAN

Södra Storgatan blir ett gångfartsområde

Åtgärd 5

Resecentrum med bussangöringar placeras utmed Järnvägsgatan.

Idé- och gestaltningsprogrammet redovisar en omlokalisering av resecentrum till Järnvägsgatan i höjd med ICA Kvantum. Denna åtgärd bidrar med folkliv och rörelse i centrum genom ökad tillgänglighet till resecentrum och som på sikt kan bidra till ökad användning av kollektivtrafik.

Idag svänger regionbussarna in på Stingsgatan antingen från Mårtensgatan eller från Järnvägsgatan och vidare in på Syllgatan mot resecentrum. Lokaliseringen är idag något undanskymd och innebär att bussarna måste köra onödigt krångligt. Järnvägsgatan utgörs idag av en bred och generös körbana med en GC-bana som går parallellt med körbanan på dess östra sida. Gaturummet upplevs som stort och öde. Här finns gott om plats för andra lösningar.

Visionens förslag på placering av resecentrum innebär att Järnvägsgatan kan bli en gata där både bussar och bilar samsas om utrymmet och där bussarnas hållplatser placeras på ömse sidor om gatan. Enligt beräkningar får det plats cirka tre bussupställningsplatser på varje sida av Järnvägsgatan. Placeringen stödjer tanken om att förtäta på redan ianspråkta platser. Den yta som resecentrum upptar idag, inom kvarteret Gislaved 5:55, kan i framtiden användas för annat ändamål såsom bostäder och icke störande verksamheter.

På Järnvägsgatan passerar idag drygt 6 000 fordon/dygn i höjd med ICA Kvantum. Mårtensgatan trafikeras idag av strax under 2 000 fordon/dygn. Enligt Trafikverkets beräkningar kommer fordonstrafiken att öka med cirka 1,2% per år, vilket innebär en ökning på både Järnvägsgatan och Mårtensgatan till cirka 7600 fordon/dygn respektive cirka 2500 fordon/dygn år 2040.

Det framtida trafiktrycket på Järnvägsgatan innebär att gatan även behövs för andra fordon än bara bussar. För att det inte ska bli ett för högt tryck på andra kringliggande gator föreslås att Järnvägsgatan även i framtiden kan användas för både bilar och bussar.

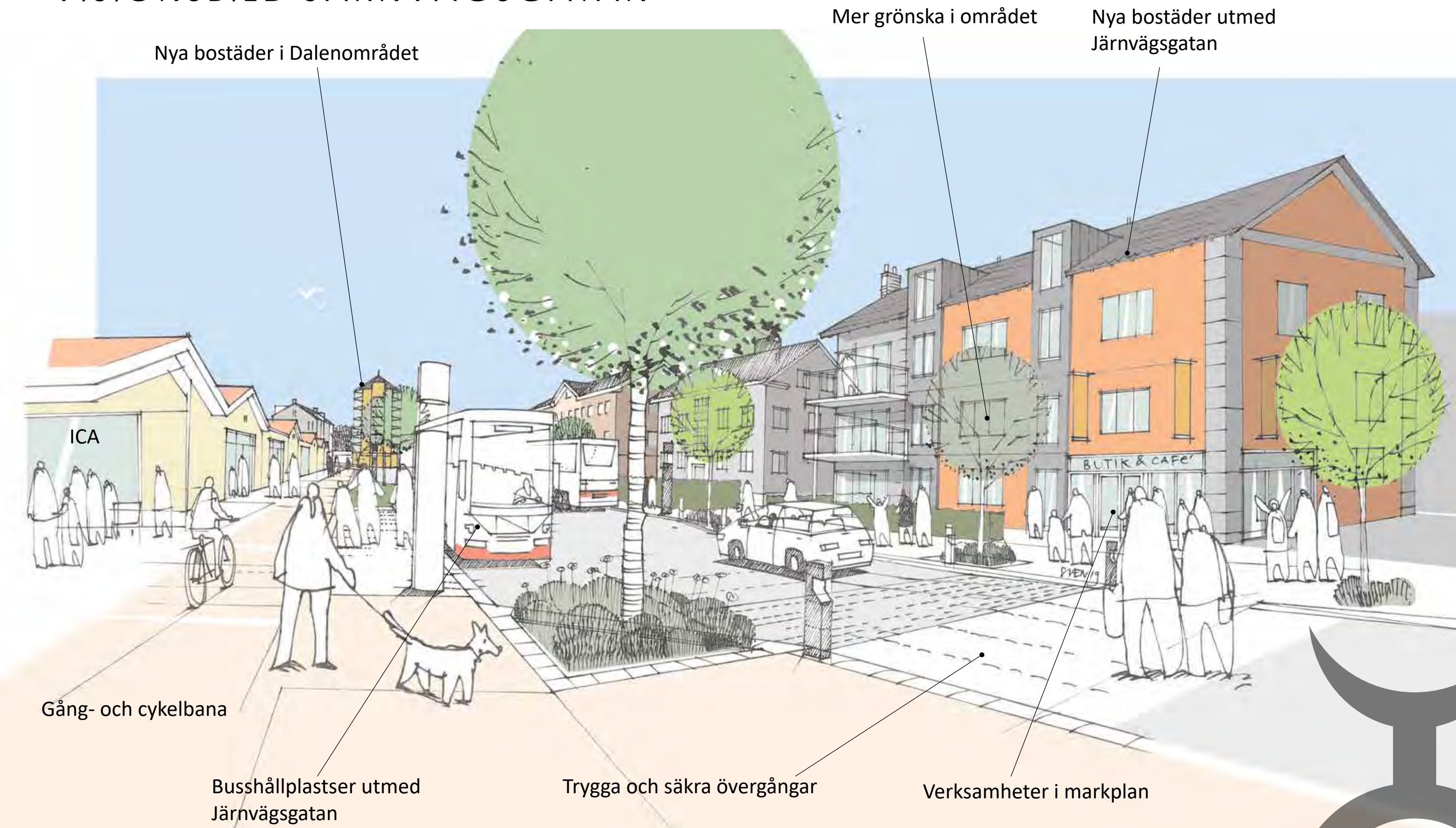
Åtgärd 6

Utveckla Syllgatan till en ny lokalgata.

Syllgatan utgörs idag av två återvändsgator som i norr angör bland annat resecentrum och i söder bland annat ICA Kvantums inlastning. I framtiden kan Syllgatan genom att ansluta till Mårtensgatan både i norr och i söder, bidra till en ökad spridningseffekt av trafiken till och från området och på så vis minska trycket från trafiken på såväl Järnvägsgatan som Mårtensgatan.

VISIONSBILD JÄRNVÄGSGATAN

Järnvägsgatan blir till nytt resecentrum för ökat kollektivt resande

Gamla & nya mötesplatser

Stortorget

Stortorget, torget framför kommunhuset, är idag i huvudsak avsett för parkering. Om parkeringarna i andra delar av centrum förstärks, kan Stortorget parkering omvandlas genom att delvis bebyggas och användas för olika evenemang.

Den del av Stortorget som ligger närmast Torgparken, och som inte används för parkering, används idag och i visionen, för olika evenemang, sammankomster, utställningar eller bara som en öppen vacker plats där man kan stämma träff. Stortorget kan förädlas med nya möbler, ny belysning och uteserveringar i samband med Parkpaviljongen, den nya byggnaden ner mot Torgparken.

Vintertid kan torget förses med en isbana som kan bli en samlingspunkt under den kalla delen av året.

Parkpaviljongen, en ny mötesplats i centrum.

Visionen visar hur en ny byggnad kan placeras i de terrasserade planteringarna mellan Stortorget och Torgparken.

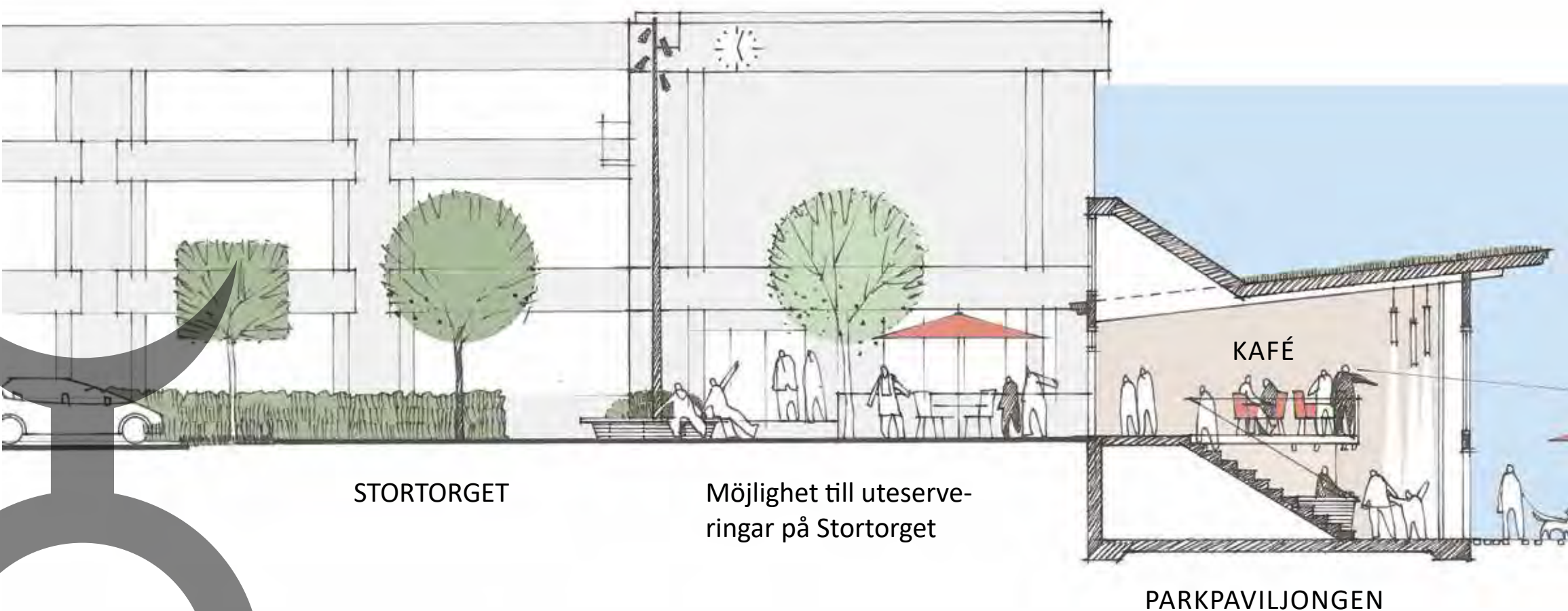
Byggnaden, som vi valt att kalla Parkpaviljongen, kan utgöra plats för café, restaurang, möten, medborgardialoger, samråd mellan medborgare och politiken, information och evenemang. Det ska vara en plats för alla besökare i centrum, där det går att finna en stund av värme, lugn och gemenskap.

Parkpaviljongen kan bli till själva "navet" i centrum och en funktion som knyter ihop sommar- och vinteraktiviteter och på så sätt skapar ett levande centrum året om.

Byggnaden kan med fördel utföras i två våningar med utsikt över Torgparken och scenen. Den kan också innehålla en allmän toalett med god tillgänglighet för besökare i centrum.

Uteserveringar kan anordnas både mot Stortorget och mot Torgparken. Här kan man i framtiden sitta och inta en lunch med utsikt över Torgparken och lyssna på musik i första vårsolen. Varför inte samla familjen och äta middag på Stortorget i kvällssolen eller en varm kopp choklad vintertid i samband med skridskoåkning på isbanan.

"Parkpaviljongen - en byggnad för en stund av värme, lugn och gemenskap."

Isbana på Stortorget skapar aktivitet och rörelse i centrum.

Exempel på hur miljön kan bli vid Parkpaviljongen.

Torgparken och scenen

Torgparken, parken mellan Stationsallén och Stortorget är en av Gislaveds centrums viktigaste mötesplatser. I visionen förstärks Torgparken som mötesplats för alla. Tillgängligheten ska öka med sittmöjligheter och ytor som man lätt når och kan vistas på oavsett om man rör sig med rullstol, rullator eller barnvagn. I parken kan man träffas för att sitta en stund i gräset, njuta i skuggan av träden och lyssna på porlande vatten.

Ytan i den lägre delen av Torgparken närmast Stationsallén kan bli en plats som ibland möbleras för evenemang av olika slag, till exempel för loppisar, gymnas-tikpass eller musikuppträdanden.

Scenen, som kan vara fast eller mobil, ska ges en utpekad plats där den kan placeras och ses från stora delar av den lutande parkytan. Parken kan förses med ett mindre tak eller väderskydd som kan fungera som samlingsplats även under regniga dagar. Den befintliga dammen/vattenspegeln bör bytas ut mot en mer modern och mindre ytkrävande vattenanordning men med ungefär samma placering.

Torgparkens grönska är värdefull och torgytan kan utvecklas med nya aktiviteter.

Offentlig konst berikar upplevelsen av centrum.

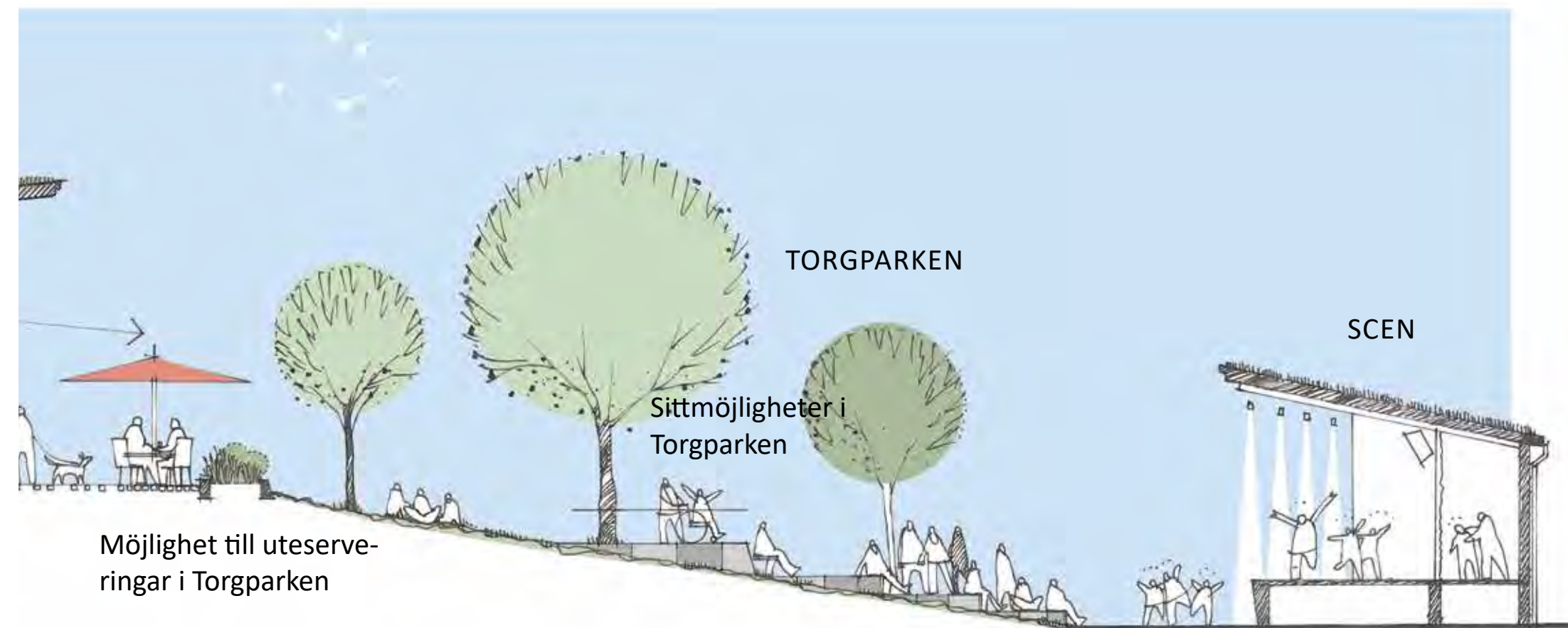
Torgparken fylls med folk under Gislavedagarna!

En uttryckfull scen kan bli till en ny märkesbyggnad i centrum.

"Cultures and climates differ all over the world, but people are the same. They'll gather in public if you give them a good place to do it."

Jan Gehl

Exempel på sittgränder och soffor i Torgparken

Gamla & nya mötesplatser

Parkpaviljongen Lekplats i Johan Orreparken

Köpmangatan & Södra Storgatan

Köpmangatan är centrum's enda gågata och den gata som ihop med Södra Storgatan idag utgör navet för handel och service i Gislaveds centrum.

Här finns idag många starka aktörer bland annat hotell Nissastigen med restaurangen Ströget, Dressman, Lindex, Kapp-Ahl, Önskabutiken och Lekia, Synsam, August Petersson och Son, Nya Acacia blommor, Team Sportia, två apotek och Systembolaget.

Visionen syftar till att förstärka Köpmangatan och Södra Storgatan som nav för handel och service genom att öka attraktionen och tillgängligheten för både gående, cyklisterna och bilister. Åtgärderna som föreslås genomförs på Stationsallén och Södra och Norra Storgatan samt de idéer som finns för Torgparken, Stortorget och Johan Orreparken är avsedda att bidra till detta.

Visionen visar också hur centrum kan förtätas och att upp till 500 nya boende kan inrymmas inom nuvarande centrum's gränser. Detta i sig kommer att öka underlaget för handlarna och restaurangerna, vilket kan komma förstärka både Köpmangatan och Södra Storgatans attraktion.

Köpmangatan's ytskikt och möblering behöver ses över då den idag känns något omodern och sliten. Visionen visar hur en vattenränna för lek och sittmöjlighet kan lokaliseras mitt i gatan, invid Stationsallén, och berika upplevelsen utmed gatan.

Johan Orreparken

Johan Orreparken utgörs av den gröna ytan mellan Johan Orreskolan och kommunhuset. Idag används ytan för skolidrott, spontanidrott och pulkaåkning.

I visionen visas att ytan utgörs av en väl tilltagen lekpark - en lummig mötesplats för alla. Platsen är strategiskt placerad i centrum med närhet till både boende, besökare och handeln.

En spontan plats där leken är gratis med samspel över ålder och kultur. Utevistelse och motion i alla dess former är investeringsformer för ett friskt och hälsosamt liv.

Fri mobil uppkoppling

Vid Torgparken, Stortorget och Johan Orreparken kan kommunen med fördel förse området med fri mobil uppkoppling (wifi) för allmänheten. Detta är platsen där den nya tidens sociala mötesplatser kombineras med de traditionella. Fri mobil uppkoppling innebär att alla, men kanske framför allt ungdomar, har ytterligare en anledning att samlas här.

GISLAVED 21 OKTOBER 2019

Lekplatser som tål lekens och ägats slitage.

Det lilla torget Alvar Svenningssons plats.

Stor äventyrslekplats i Limmared.

Det offentliga rummet ska ge plats för allas behov av lek.

”Utevistelse och motion i alla dess former är investeringar för ett friskt och hälsosamt liv.”

Gamla & nya mötesplatser

Alvar Svenningssons plats

Alvar Svenningssons plats utgörs av ett litet triangulärt torg i Köpmangatan's nedre del, kant i kant med Ängsgatan. Platsen omgärdas av tvåvånings hus i trä med i huvudsak handel och verksamheter i markplan och bostäder i övre plan. Här finns bänkar för vila och umgänge och platsen är ett bra stopp vid promenad utmed Köpmangatan. Platsen har potential att bli till en mötesplats med sittplatser, omsorgsfulla planteringar och närhet.

Klockstapeln

Under 1980-talet skänkte dåvarande Sparbanken den så kallade Klockstapeln till kommunen. Klockstapelns placerades utanför bankens kontor på Köpmangatan och blev med tiden en del i begreppet ”vi ses vid Klockstapeln”. Vid byggnation av bostäder i kvarteret Gripen plockades klockstapelns ner och har därefter inte återmonterats. Avsikten är att Klockstapelns inte ska placeras på samma plats som tidigare.

Medborgardialogerna som föregick detta visionsprogram visar på att det finns en vilja hos Gislaveds medborgare att behålla Klockstapelns. Den är populär och ses som en viktig del av Gislaveds centrum.

En möjlig ny placering av Klockstapelns är på det lilla torget Alvar Svenningssons plats längst ner på Köpmangatan. Placeringen innebär att Klockstapelns syns i Köpmangatan och Ängsgatan's förlängning. Byggnaderna runt torget har en skala och storlek som harmonierar väl med Klockstapelns.

En annan möjlig placering av Klockstapelns är vid Järnvägsgatan/Stationsallén där bussar och resecentrum föreslås placeras. I ett resecentrum är alltid tiden en viktig faktor och där kan Klockstapelns fylla en viktig funktion. Med denna placering kanske vi kan återuppliva begreppet ”vi ses vid Klockstapelns”.

Lekplatser

I utformning av både nya och gamla centrum skapas lekfulla platser som fångar och roar ögat. Det kan vara formationer i form av materialval, ytskikt och lekvänliga konstverk, som tål såväl lekens, som ögats slitage.

I Johan Orreparken finns utrymme för en lekpark. Den kan bli en lummig mötesplats för barn, familjer och ungdomar. En spontan plats där leken är gratis, integration över ålder och kultur möjliggörs. Utevistelse och motion i alla dess former är investeringar för ett friskt och långt liv.

Resecentrum

Resecentrum placeras med fördel utmed Järnvägsgatan i höjd med ICA Kvantum. För mer information, se åtgärd nummer fem i avsnittet *Infrastruktur*.

Entréer till centrum

Idag finns ett flertal ”entréer” till centrum. Entréer kan utgöras av bland annat cirkulationsplatser, gator, parkeringar, byggnader eller gång- och cykelstråk.

Att ha tydliga och medvetet utformade entréer är viktigt för en god helhetsupplevelse av centrum. Ett bra exempel på detta är de under juletid utsmyckade rondellerna som finns runt om i vår tätort och i centrum. De ger en känsla av att vi visar omsorg och välkomnar besökare.

Gångfartsområdena som föreslås vid Järnvägsgatan, Stationsallén och Storgatan kan i framtiden utgöra viktiga platser för nya entréer till centrum.

Även nya landmärken i form av höga byggnader kan bidra till upplevelse av en trevlig entré till centrum.

Gamla & nya mötesplatser

Tivoliplan

Den nya gång- och cykelvägen mellan centrum och Henja utgör gräns mellan Vattentorget och Tivoliplan. Tivoliplan är den plats dit Gisledegarnas tivoliarrangemang och rundresande cirkussällskap hänvisas när kommunhusparkeringen och marknadsplatsen är bebyggda med nya bostadskvarter.

Platsen kan också utgöra ställplats för husbilar och dit husbilar hänvisas till istället för Marknadsplatsen. Tivoliplan är strategiskt placerad när den service med allmän toalett etc. som finns på Vattentorget.

Tivoliplan kan utgöras av enkla grusade ytor som också kan användas för olika typer av utställningar eller marknader. Platsen ska vara en flexibel yta som kan användas till mycket.

Ställplats för husbilar

Att semestra och resa med husbil är ett fenomen som ökar från år till år. De flesta orter har en utpekad ställplats för husbilar och så har även Gislaved. Idag hänvisas husbilar till Marknadsplatsen strax norr om centrum. Under sommarhalvåret är platsen välbesökt av husbilar och det kan vara så många som 10-15 husbilar parkerade samtidigt på Marknadsplatsen under högsäsong (maj-sept). För att en ställplats ska bli attraktiv för husbilsuppställning så krävs bl.a. att toalett och el finns tillgängligt.

I visionen finns en ny ställplats utpekad på Tivoliplan i det norra området mellan Mårtensgatan och Nissan. Ställplatsen lokaliseras i närheten av Vattentorget och den service som avses finns där.

Att lokalisera ställplatsen till detta läge innebär att området mellan Mårtensgatan och Nissan naturligt får besökare som befolkar platsen under dygnets alla timmar och som också kan nyttja den service och handel som avses finnas på och vid Vattentorget.

”Här tar man den givna rasten under söndagspromenaden eller vid färd med kanot utmed Nissan.”

Vattentorget kan innehålla caféer och annan service.

Fruktlundar planteras och där alla kan plocka frukt.

Aktivitetsparken kan samla många människor.

Grönytorna längs med Nissan kan användas för odling.

En skatepark i centrum efterfrågas av många.

Nya broar knyter ihop och förskönar vårt centrum.

Vattentorget

I den nya delen av centrum, vid Nissan, visar visionen att det går att etablera ytterligare torg, grönytor och mötesplatser.

I den södra delen av området kan ett större torg – Vattentorget – skapas i direkt anslutning till Nissan. Vattentorget kan ansluta mot Nissan med en kajkant, där delar utgörs av trappor som leder ner mot ån. Här kan man sitta och njuta av solen som blänker i vattnet, lyssna på fågelsången från skogsbrynet på andra sidan ån och njuta av en fika. Bryggor kan sträcka sig ut i vattnet och som erbjuder plats för kanoter, båtar och fiske. Här tar man den givna rasten under söndagspromenaden eller vid färd med kanot utmed Nissan.

På torget kan det finnas kiosker, mindre byggnader för caféer och matserveringar. Även en allmän toalett med möjligheter till ombyte och dusch platsar väl på eller i anslutning till torget. Torget kan också användas i samband med matmarknader och Gisledegarna.

Vattentorget kan bli den givna handelsplatsen för en framtida cirkulär ekonomi där bakluckeloppisar och REKO-ringar kan samlas på helger och kvällar för att göra affärer.

Aktivitetsparken

I områdets norra del utvecklas ett område som kan innehålla aktiva och ”stötkiga” verksamheter som exempelvis pumptrack för cyklar, skatepark, cykelbanor, parkour, trailbanor, beachvolley, träningsredskap, hinderbanor och frisbeegolf. Platsen är strategiskt placerad utmed det nya gång- och promenadstråket utmed Nissan i nordsydlig riktning.

Hit kan promenaden eller löprundan leda och avslutas med ett pass i utegymmet. Även skolor kan ha vissa lektioner i aktivitetsparken där det erbjuds en mångfald av möjligheter.

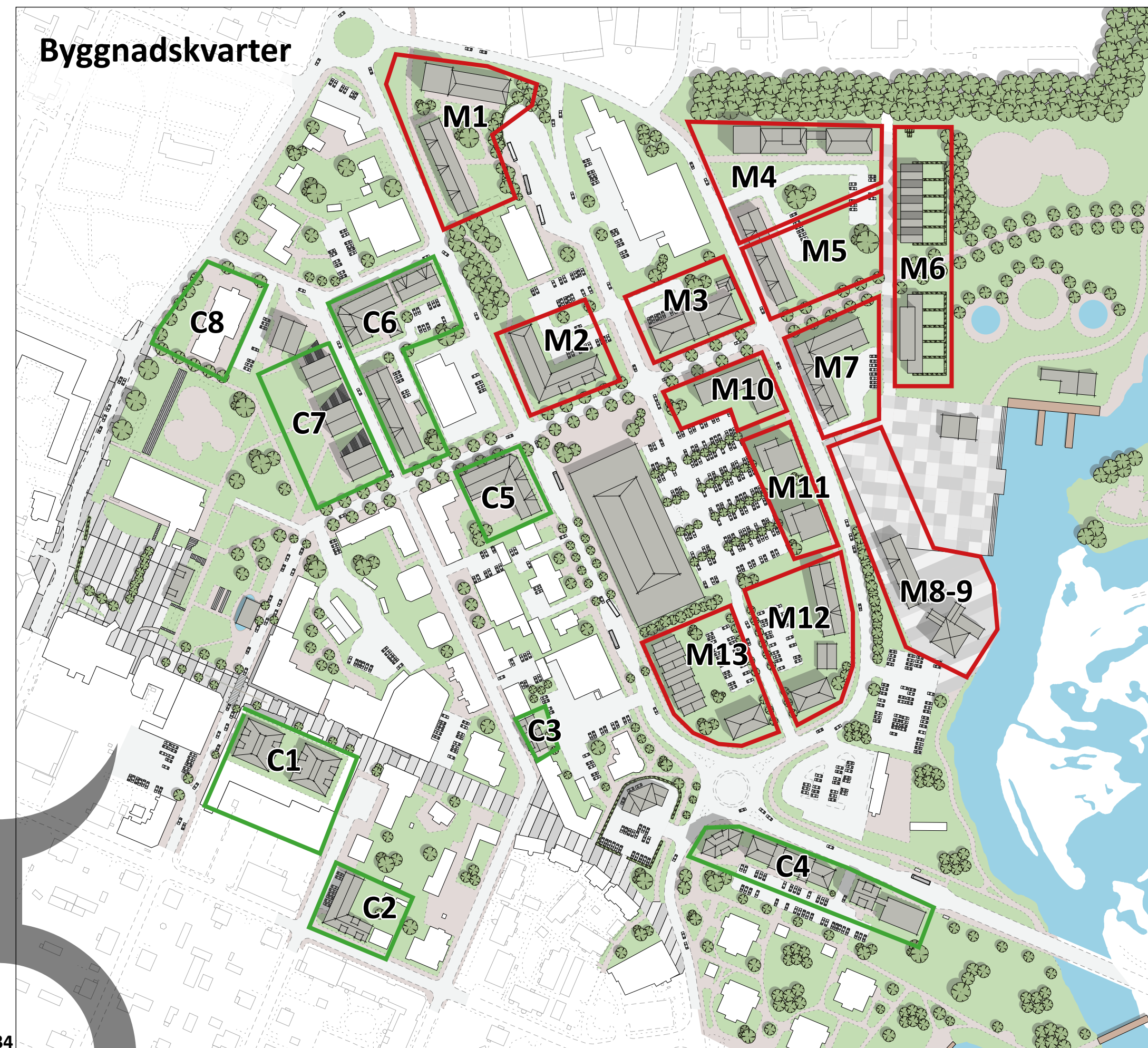
Trappa ner mot Nissan Bryggor Sandstrand Äventyrsön

Vattenparken

I anslutning norr om torget kan en ny park anläggas, Vattenparken - en park i direkt anslutning till Nissan. Hit söker man sig för att ligga på en filt och njuta av lugn och ro, lyssna på bruset från trädkronorna utmed Nissan och kanske ta ett dopp i ån vid den anlagda sandstranden i söderläge?

Parken ska möjliggöra för olika aktiviteter såsom gympapass, minikonsorter, uppträdanden, olika samlingar för skolor och spontanidrottande.

Mitt emot stranden i Vattenparken ligger Äventyrsön där kanotister och äventyrsugna besökare kan busa runt, klättra i träden och uppleva spänning!

Byggnadskvarter

Ytberäkningar

Ungefärliga beräkningar av antalet bostäder och ytor i kvarteren i ny stadsdel öster om Järnväggsgatan.

Kvarter	BTA bost.	Antal bost.
M1	7000	80
M2	3000	30
M3	2000	20
M4	6000	60
M5	3000	30
M6	2000	15
M7	3000	30
M8	5000	50
M9	5000	40
M10	3000	30
M11	5000	50
M12	4000	40
M13	4000	40
Summa	55 000 kvm	ca. 500 bostäder

Ungefärliga beräkningar av antalet bostäder och ytor i kvarteren i befintlig del av centrum väster om Järnväggsgatan inkl. Dalen.

Kvarter	BTA bost.	Antal bost.
C1	2000	20
C2	3000	30
C3	1000	15
C4	8000	80
C5	2000	20
C6	6000	60
C7	6000	60
C8	1500	15
Summa	27 000 kvm	300 bostäder

Ungefärliga beräkningar för nya torg, parker och grönytor i ny stadsdel öster om Järnväggsgatan.

Vattentorget	10 000 kvm
Vattenparken	18 000 kvm
Tivoliplan	12 000 kvm
Aktivitetsparken	20 000 kvm
Äventyrsön	10 000 kvm
Summa	70 000kvm

Modernt byggande i trä. Fribo i Fristad

Punkthusen som planeras på Ängsgatan i Gislaved.

Punkthus i park i Skövde.

Urbana bostadshus, Västra Hamnen, Malmö.

För att förstå visionens omfattning och ungefärliga storlek har schematiska ytberäkningar tagits fram. I summeringarna finns inte med ytor för handel, förskolor och verksamheter. Summeringarna avser enbart bostadsytor.

Exploateringsgrad, storlek och sammansättning av bostäder och andra lokaler kommer att förändras och preciseras under utvecklingen av visionen och ske i samarbete med de byggherrar som kommer att bygga. De schematiska ytberäkningarna visar att Gislaveds centrum kan utvecklas med cirka 800-900 nya bostäder i framtiden.

Merparten, cirka 500 bostäder, är lokaliserade till den nya delen av centrum närmast Nissan. Bebyggelsen utgör en blandad bebyggelse som varierar mellan 2 till 8 våningar med väl tilltagna friytor mellan huset. Exploateringen av området närmast Nissan kan betraktas som en relativt gles exploatering. Exploateringsgraden ligger på cirka 0,5 inom området närmast Nissan.

Med en utveckling i enlighet med visionen "Gislaved 2040 - möteplatsen vid Nissan" till år 2040 skulle Gislaveds centrum kunna befolkas med ytterligare 1500 – 2000 invånare.

Stadsradhus, Visby, Gotland.

Exempel på urbant stadskvarter, New Portland, USA.

Etappindelning & utbyggnad

För att uppnå hela eller delar av idé- och gestaltungsprogrammets vision kommer utveckling och utbyggnad ske i många etapper.

Det är i dagsläget för tidigt att lägga ut en tidsplan med fastlagda etapper, då mycket arbete kvarstår. Visionen måste implementeras i såväl kommunala som privata organisationer.

En första åtgärd i arbetet med "Gislaved 2040 – mötesplatsen vid Nissan" är att ta fram denna vision som möjliggör för alla aktörer att få en någorlunda gemensam bild av framtiden.

Med en gemensam framtidsbild kan alla som fattar små eller stora beslut ta dessa i visionens riktning.

Initialt behöver alla aktörer arbeta aktivt för att omlokalisera verksamheter som idag ligger inom området mellan Järnvägsgatan och Nissan och som inte stöds av visionen.

Ett exempel på en verksamhet som skulle må bra av en omlokalisering är kommunens tekniska förråd på Mårtensgatan. En flytt av denna verksamhet i närtid skulle öppna för en första åtgärd i närheten av Nissan.

Kommunen har mycket mark till förfogande inom området, totalt cirka 90 000 kvm.

Kommunens tekniska förråd med omland ner mot Nissan omfattar ca 30 000 kvm. Resterande område med de gamla fotbollsplanerna i norra delen omfattar cirka 60 000 kvm.

Den etappvisa utbyggnaden kan ske med några nyckelprojekt som låser upp dörrarna till den framtida utvecklingen. Det kan vara delprojekt som kan genomföras i en liten skala för att medvetandegöra den framtida förändringen.

Exempel på nyckelprojekt kan vara:

- Flytt av kommunens tekniska förråd
- Lekplats i Johan Orreparken
- Gång- och cykelväg till Henja
- Isbana på Stortorget
- Stadsodlingar på fotbollsplanerna
- Etablering av Vattenparken och Tivoliplan
- Flytta ställplatsen av husbilar till Tivoliplan
- Bostadsprojektet Stationsallén vid Ängsgatan

Flertalet av åtgärderna i idé- och gestaltungsprogrammet kommer att kräva utredningar exempelvis gällande förorenad mark och dagvatten.

För att kunna bebygga området med bostäder krävs nya detaljplaner för att förändringarna ska kunna genomföras.

Utbyggnaden kommer att ske successivt och med en planeringshorisont på drygt 20 år.

"Med en gemensam framtidsbild kan alla som fattar små eller stora beslut ta dessa i visionens riktning."

Ordlista

BTA

Bruttoarea. Den sammanlagda ytan för alla våningsplan i en byggnad.

Ekosystemtjänster

De funktioner hos ekosystem som gynnar människor och upprätthåller eller förbättrar människors välmående och livsvillkor. Dessa tjänster produceras av ekosystemen och är gratis.

Exploateringsgrad

Kvoten mellan sammanlagd bruttoarea inom ett specifikt område och områdets area.

FÖP

Fördjupning av ÖversiktsPlanen. Ett strategiskt dokument som kommunen tar fram för att bland annat styra hur marken ska bebyggas i våra tätorter.

Förtätning

Begrepp inom stadsplanering, som syftar på att en ny byggnad byggs inom befintlig bebyggelse.

GC-bana

Gång- och cykelbana. Yta särskilt avsedd för att gå och cykla på.

Gångfartsområde och gårdsgata

Ett område där trafiken sker på fotgängares villkor. Fordon får inte framföras i hastigheter högre än gångfart och de har väjningsplikt mot gående. Fordon får endast parkeras på markerade parkeringsplatser. Till skillnad från gågator är motordriven genomfartstrafik tillåten.

Kvarter

Begrepp inom samhällsplanering och fastighetsrätt för en sammanhängande grupp bebyggda eller obebyggda fastigheter vanligen skilda åt av gator eller vägar.

Kvm

Kvadratmeter.

Mobilitet

Rörlighet

Shared space

En lugn trafikmiljö som delas mellan olika trafikantslag - fordon, fotgängare, cyklister.

Ställplats

En uppställningsplats som primärt är avsedd för husbilar för övernattnig.

Deltagare

Uppdragsansvarig

Kommunstyrelseförvaltningen - Avdelningen för hållbar utveckling

Projektgrupp

Ola Andersson	AB Gislavedshus
Jonny Engström	Bygg- och miljöförvaltningen
Vigan Oruci	Bygg- och miljöförvaltningen
Sven Hedlund	Bygg- och miljöförvaltningen
Micael Skov Ragnar	Enter Gislaved
Claudia Bartelsson	Kommunstyrelseförvaltningen
Susanne Härenstam	Kommunstyrelseförvaltningen
Yasmin Yassin	Kommunstyrelseförvaltningen
Louise Moberg	Kommunstyrelseförvaltningen
Annika Blixth	Kulturförvaltningen
Nils Svensk	Kulturförvaltningen
Rafeef Al-Saeedi	Tekniska förvaltningen
Tom Bark	Tekniska förvaltningen
Ulrika Frimodig Lust	Tekniska förvaltningen
Peter Edvinsson	Tekniska förvaltningen

Arbetsgrupp

Vigan Oruci	Bygg- och miljöförvaltningen
Sven Hedlund	Bygg- och miljöförvaltningen
Susanne Härenstam	Kommunstyrelseförvaltningen
Annika Blixth	Kulturförvaltningen
Ulrika Frimodig Lust	Tekniska förvaltningen

Idéarbete, illustrationer & layout

Vigan Oruci	Bygg- och miljöförvaltningen
Sven Hedlund	Bygg- och miljöförvaltningen

Gislaved

2019-10-21

*”Det har jag aldrig provat,
så det klarar jag helt säkert.”*

Pippi Långstrump

POSTADRESS Gislaveds kommun, 332 80 Gislaved
BESÖKSADRESS Storgatan 1 TFN 0371-810 00 (kontaktcenter)
E-POST kommunen@gislaved.se WEBBPLATS gislaved.se